

Міністерство освіти і науки України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

НАКАЗ

30.04.2026

Харків

№ 206

Про введення в дію рішення
Вченої ради університету

Відповідно до ст. 36 Закону України «Про вищу освіту» та протоколу
№ 6 засідання Вченої ради університету від 30 квітня 2026 року,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію рішення Вченої ради університету з питання «Про розгляд та затвердження Політики відкритої науки в Харківському національному університеті радіоелектроніки».
2. Затвердити та ввести в дію Політику відкритої науки в Харківському національному університеті радіоелектроніки (додається).
3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Ректор

Ігор РУБАН

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Введено в дію
наказом ХНУРЕ
від 30.04.2026 № 206

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОЇ НАУКИ
В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Харків 2026

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1 Загальні положення.....	4
2 Діяльність Університету у сфері відкритої науки.....	6
3 Відкритий доступ до наукових результатів і дослідницьких даних.....	6
4 Відкриті освітні ресурси	7
5 Відкритий доступ до кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти і наукового ступеня	8
6 Інтелектуальна власність та етика.....	8
7 Цифровізація відкритого доступу в університеті.....	9
8 Прикінцеві положення.....	9

ВСТУП

Політика відкритої науки в Харківському національному університеті радіоелектроніки (далі – Політика) визначає принципи та стратегічні засади впровадження відкритої науки, що базується на вільному доступі до результатів досліджень, наукових даних, освітніх ресурсів та є фундаментом для розвитку інновацій, підвищення якості вищої освіти, зміцнення довіри академічної спільноти до науки.

В умовах цифрової трансформації відкритий обмін науковими знаннями є каталізатором інновацій, прискорювачем науково-технічного прогресу та основою для побудови економіки знань.

Харківський національний університет радіоелектроніки (далі – ХНУРЕ, Університет) розглядає відкриту науку як стратегічний інструмент для підвищення якості та достовірності наукових досліджень, посилення їх впливу на суспільство, безбар'єрного поширення знань, підтримки розвитку електронних інфраструктур, культури взаємодії між академічною спільнотою, бізнесом і громадами.

Метою цієї Політики є встановлення єдиної інституційної рамки, що визначає принципи та механізми управління, поширення та повторного використання всіх результатів наукової та освітньої діяльності у ХНУРЕ.

Цей документ спрямований на інтеграцію Університету до міжнародного дослідницького простору та зміцнення його репутації як інноваційного лідера, який працює на засадах відкритості та академічної доброчесності.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Ця Політика є нормативним документом ХНУРЕ, дія якого поширюється на всіх наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів і здобувачів вищої освіти.

1.2 Ця Політика ґрунтується на положеннях Конституції України, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права» та «Про наукову і науково-технічну інформацію», а також враховує міжнародні документи, зокрема Рекомендацію ЮНЕСКО з відкритої науки 2022 року та Директиву (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту і Ради від 20 червня 2019 року про відкриті дані та повторне використання інформації державного сектору та інших нормативних актів. Документ відповідає стратегічним напрямкам розвитку, інтернаціоналізації та цифровізації Університету.

1.3 Політика охоплює всі види наукової та освітньої діяльності Університету.

1.4 Дія Політики поширюється на наукові публікації, академічні тексти, дослідницькі дані, програмне забезпечення, відкриті освітні ресурси та інші об'єкти, визначені чинним законодавством України.

1.5 У разі проведення досліджень спільно з іншими організаціями або у колабораціях, дія цієї Політики поширюється на ту частину результату, що отримана учасниками наукової та освітньої діяльності у ХНУРЕ.

1.6 У цій Політиці наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

– відкрита наука – спосіб організації та реалізації наукової і науково-технічної діяльності, що передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів, зокрема дослідницьких даних, та науково-технічної інформації (крім інформації, віднесеної відповідно до законодавства до інформації з обмеженим доступом) з можливістю їх багаторазового використання, обміну та поширення за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою прискорення науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими з дотриманням авторських і суміжних прав;

– відкритий доступ – ключовий принцип відкритої науки, що вимагає від суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності надання з дотриманням авторських і суміжних прав безоплатного доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, результатів наукових досліджень, зокрема дослідницьких

даних, та іншої наявної у них інформації, обмежуючи такий доступ виключно у випадках, визначених законодавством;

- дослідницькі дані – документи в цифровій формі, крім наукових публікацій, які зібрані або створені в ході науково-дослідницької діяльності і використовуються як докази в процесі дослідження, або є загальноприйнятими в дослідницькому співтоваристві як необхідні для підтвердження висновків і результатів дослідження;

- принципи FAIR – принципи належного управління дослідницькими даними, що передбачають забезпечення багаторазового використання дослідницьких даних, їх доступність, здатність до взаємодії з різними типами даних (інтероперабельність) та здійснення оперативного пошуку необхідної інформації;

- план управління даними – документ, що детально описує дані, які будуть отримані чи створені під час проведення наукового дослідження; способи управління даними, їх аналіз, обробку, захист і збереження під час та після завершення проекту;

- програмне забезпечення з відкритим кодом – програмне забезпечення, вихідний код якого є публічно доступним і розповсюджується під відкритою ліцензією, що надає право на вільне використання, вивчення, модифікацію та поширення цього коду та похідних від нього робіт;

- відкриті освітні ресурси – навчальні, методичні та дослідницькі матеріали будь-якого формату (цифрові чи нецифрові), які знаходяться у суспільному надбанні або випущені під відкритою ліцензією, що дозволяє їх безкоштовний доступ, використання, адаптацію та повторне поширення;

- URIS – багатофункціональна інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує збір, зберігання, аналіз і доступ до даних про наукову та науково-технічну діяльність в Україні;

- репозиторій Університету – електронний архів відкритого доступу, що містить публікації наукових праць і досліджень наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів і здобувачів вищої освіти;

- Digital Object Identifier (DOI) – цифровий ідентифікатор об'єкта.

1.7 Інші терміни та визначення у цьому документі тлумачаться згідно з чинним законодавством України та іншими міжнародними нормативно-правовими актами, ратифікованими в Україні.

2 ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ У СФЕРІ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

2.1 Університет здійснює діяльність у сфері відкритої науки відповідно до базових міжнародних цінностей і принципів:

- прозорість і відтворюваність – науковий процес, його методології та результати мають бути відкритими для перевірки, валідації та відтворення;
- суспільна користь – наука розглядається як суспільне благо;
- сталий розвиток – підтримка відкритого доступу до наукових знань в контексті Цілей сталого розвитку;
- інклюзивність і безбар'єрність – забезпечення рівних можливостей доступу до наукових знань та участі в науковому процесі для академічної спільноти, бізнесу і громад;
- академічна доброчесність – формування академічної культури, що ґрунтується на принципах і правилах академічної доброчесності та етичної відповідальності;
- адаптивність – здатність вчасно реагувати на сучасні виклики з урахуванням специфіки галузей;
- співпраця – міжінституційна та міжнародна взаємодія при проведенні наукових досліджень.

2.2 Основними завданнями Університету у сфері відкритої науки є:

- забезпечення відкритості даних для прозорості та довіри до наукової інформації;
- формування та поширення культури відкритості, що передбачає системне навчання наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів і здобувачів вищої освіти практикам відкритої науки, академічної доброчесності та управління даними;
- популяризація наукових здобутків шляхом поширення публікацій і даних дослідників у міжнародних системах та каталогах;
- інтеграція наукових здобутків академічної спільноти з освітнім процесом.

3 ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І ДОСЛІДНИЦЬКИХ ДАНИХ

3.1 Університет декларує політику відкритого доступу як базовий підхід для оприлюднення результатів наукових досліджень.

3.2 Основними інструментами забезпечення відкритого доступу є оприлюднення наукових результатів в репозиторії Університету і відкритих платформах.

3.3 До об'єктів для оприлюднення, зокрема, відносяться: текстові публікації (монографії, статті, матеріали конференцій, звіти), програмні продукти (вихідний код, алгоритми, моделі машинного навчання) та технічна документація (методології, концепції, методики, специфікації, схеми, протоколи випробувань), з урахуванням вимог чинного законодавства України та внутрішньої нормативної бази ХНУРЕ.

3.4 Депонування препринтів, постпринтів та їх видавничих версій здійснюється з урахуванням політик видавця та суб'єкта авторського права.

3.5 До об'єктів відкритого доступу, розміщених у репозиторії Університету та на відкритих платформах Університету, застосовуються ліцензії CC-BY, CC-BY-ND/NC, MIT, BSD, GNU, GPL. Авторам рекомендовано зберігати невиключні права на публікацію.

3.6 Університет сприяє відкритому доступу до дослідницьких даних через:

- реєстрацію даних з унікальними ідентифікаторами та детальними метаданими в індексованих ресурсах;
- використання відкритих форматів (CSV, XML, JSON тощо);
- консультаційну підтримку та організаційний супровід.

3.7 При виконанні науково-дослідних робіт в Університеті оприлюднення дослідницьких даних здійснюється відповідно до плану управління даними.

3.8 Доступ до дослідницьких даних Університету може бути обмежено у випадках, передбачених чинним законодавством України та/або умовами спеціальних угод щодо їх поширення та використання.

4 ВІДКРИТІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ

4.1 Навчально-методичним матеріалам, що рекомендовані Вченою радою Університету, може бути присвоєно DOI. Такі матеріали підлягають обов'язковому розміщенню у відкритому доступі.

4.2 Розповсюдження навчально-методичних матеріалів рекомендовано здійснювати на умовах ліцензій CC-BY або CC-BY-SA, якщо це не суперечить чинному законодавству України у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

4.3 Застосування ліцензії CC-BY-NC допускається у випадках комерційного видання.

4.4 Університет забезпечує відкритий доступ та довгострокове збереження відкритих освітніх ресурсів для всіх учасників освітнього процесу.

5 ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І НАУКОВОГО СТУПЕНЯ

5.1 Оприлюднення кваліфікаційних робіт/дисертацій за результатами атестації здійснюється:

– у вигляді електронної версії пояснювальної записки до кваліфікаційної роботи здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти на офіційному сайті ХНУРЕ або в репозиторії Університету;

– у вигляді електронної версії дисертації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на офіційному вебсайті Університету;

– у вигляді електронної версії дисертації здобувачів наукового ступеня доктора наук на офіційному вебсайті Університету.

5.2 Оприлюднення та зберігання кваліфікаційних робіт/дисертацій здійснюється з урахуванням норм чинного законодавства України.

6 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА ЕТИКА

6.1 Наукові результати Університету і відкриті освітні ресурси, авторами яких є працівники Університету, є службовими об'єктами права інтелектуальної власності.

6.2 Приймаючи рішення про розповсюдження результатів за принципами відкритої науки, всі наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники, докторанти та здобувачі вищої освіти мають пересвідчитись, що ці результати:

– не мають інформації з обмеженим доступом та не містять комерційної таємниці;

– не виконувались на договірних умовах, які прямо забороняють або обмежують відкритий доступ;

– відповідають вимогам відкритого доступу до дослідницьких даних.

6.3 Розміщення Університетом у відкритому доступі результатів, що включають об'єкти права інтелектуальної власності, які належать іншим особам, можливе за умови дозволу правовласника або відповідно до умов ліцензування.

7 ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ В УНІВЕРСИТЕТІ

7.1 Для забезпечення реалізації Політики Університет забезпечує цифровізацію відкритих ресурсів.

7.2 Університет сприяє розміщенню наукових видань на відкритих платформах.

7.3 Університет заохочує академічну спільноту, до поширення відкритих даних шляхом створення та підтримки в актуальному стані профілів у наукометричних базах, цифрових платформах та інших відкритих ресурсах, не заборонених чинним законодавством України, зокрема наявність профілю в URIS.

8 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Ця Політика, зміни та доповнення до неї затверджуються Вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ХНУРЕ.

8.2 Засади цієї Політики мають враховуватися при розробці нормативно-правових документів Університету у сфері відкритої науки.

8.3 Вимоги Політики обов'язкові для виконання всіма науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками, докторантами та здобувачами вищої освіти.

8.4 Імплементация окремих напрямів Політики може бути визначена окремими нормативно-правовими документами Університету.

Проректор з наукової роботи

Юрій РОМАНЕНКОВ

Начальник юридичного відділу

Анна АЙЛАЗЯН

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
членів робочої комісії, створеної розпорядженням ХНУРЕ
від 08.04.2026 № 26 Р «Про створення робочої комісії»

Голова робочої комісії:

Проректор з наукової роботи

Юрій РОМАНЕНКОВ

Члени робочої комісії:

Доцент кафедри ЕОМ,
помічник ректора з питань ІІ

Віталій ТКАЧОВ

Начальник НДЧ

Кирило ХРУСТАЛЬОВ

Начальник НВ

Аліна МІХНОВА

Завідувач кафедри ЕК

Тетяна ПОЛОЗОВА

Директор НБ

Людмила ВЛАЩЕНКО

Завідувач ННВ СПР

Максим ДОБРЕНЮК

Начальник юридичного відділу

Анна АЙЛАЗЯН